

Orpokodin poika

Adam Johnson

ORPOKODIN POIKA

Suomentanut Antti Immonen

A L L I G A A T T O R I | H E L S I N K I

1. painos 2014

Englanninkielinen alkuteos *The Orphan Master's Son*

© 2012 Adam Johnson

Published by arrangement with Licht & Burr Literary Agency

www.alligaattorikustannus.fi

ISBN 978-952-7011-06-5

Ulkoasu: Jussi Hirvi
Kirjapaino: Tallinna Raamatutrükikoda

Alligaattori Kustannus
Helsinki 2014

*Stephanielle –
olet aurinkoni
ja kuuni,
olet tähteni ja
satelliittini*

Sisällys

ENSIMMÄINEN OSA

Jun Don elämä

TOINEN OSA

Komentaja Gan tunnustukset

Kiitokset

KANSALAISET, kokoontukaa kovaäänistenne ympärille, sillä kerromme teille kohta tärkeitä asioita! Kääntäkää äänenvoimakkuutta kovemmalle keittiöissänne, konttoreissanne ja tehdassaleissanne – kaikkialla missä vain on kaiuttimia!

Paikallisuutisissa näimme, kuinka Rakas Johtajamme Kim Jong-il antoi henkilökohtaista ohjausta Taedongjoen kanavaa syventäville insinööreille. Samalla kun Rakas Johtaja luennoi ruoppaajille, hänen ympärilleen nähtiin kerääntyvän monia kyyhkysii. Nämä hieman varjostivat siivillään Kunnioitettua Kenraaliamme, kuuma päivä kun oli. Näin ollen välitämmekin myös viestin Pjongjangista yleisen turvallisuuden ministeriltä: hän pyytää, että vaikka kyyhkysenpyyntikausi onkin täydessä vauhdissa, pyydyslankoja ja ansasilmukoita viritettäisiin vain nuorimpien tovereidemme ulottumattomiin. Ja ettehan unohda, kansalaiset, että tähtienkatselukielto on edelleen voimassa.

Paljastamme tuonnempänä lähetyksessä myös tämän kuukauden kokkilpailun voittajareseptin. Meille saapui satoja kurpitsankuorikeiton reseptejä, mutta niistä voidaan julistaa parhaaksi vain yksi! Ensin kuitenkin vakavia uutisia Japaninmereltä, missä amerikkalaishyökkääjät härnäävät meitä avoimilla sotatoimilla pysäytettyään ja ryöstettyään pohjoiskorealaisen aluksen. Jälleen kerran jenkit ovat tunkeutuneet Korean aluevesille ryövätkäseen erään aluksemme arvokkaan lastin, ja samaan aikaan he syyttävät meitä kaikenlaisista ilkteoista, rosvoilusta aina sieppauksiin ja haiden silpomisiin. Ensinäkin: juuri amerikkalaiset ja heidän käskyläisensä ovat niitä, jotka merillä rosvoilevat. Ja toiseksi: eikö juuri vähän aikaa sitten eräs amerikkalaisnainen soutanutkin maailman ympäri loikatakseen mahtavaan maahamme, työläisten paratiisiin, jossa kansalaisilta ei puutu mitään? Pelkästään tämän tulisi jo todistaa, että jatkuvat syytökset sieppauksista ovat naurettavia.

Mutta *haiden silpomiset*? Tätä syytöstä pitää hieman avata. Kalastajien ystäväksi tiedetty hai on ollut muinaisista ajoista lähtien korealaisen toveri. Eivätkö hait tarjonneetkin vuonna 1952 suustaan kaloja amiraali Yin merimiehille, jotta nämä pysyisivät hengissä Okpon sataman valtauksen aikana? Eivätkö hait olekin kehittäneet syöpää ehkäiseviä voimia, jotka auttavat ihmisiä, niiden ystäviä, elämään pidempään ja terveempinä? Eikö juuri oma komentajamme, Kultaisen vyön mestari, nauttinut kulholista elähdyttävää haineväkeittoa ennen kutakin voittoa taekwondo-otteluaan? Ja kansalaiset, ettekö nähneetkin omilla silmillänne elokuvan

nimeltä *Maan aito tytär* juuri täällä Pjongjangin Moranbong-teatterissa? Varmasti muistatte kohtauksen, jossa kansallinäyttelijämme Sun Moon kellahti veteen Inchoninlahdella yrittäessään estää yhdysvaltalaisen väijytyshyökkäystä. Meitä kaikkia pelotti, kun hait alkoivat piirittää häntä hänen uiskennellessaan avuttomana aaltojen keskellä. Mutta eivätkö vain hait tunnistaneetkin Sun Moonin korealaisen siveellisyyden? Eivätkö ne haistaneet hänen kuuman isänmaallisen verensä, nostaneet hänet eviensä päälle ja kuljettaneet turvallisesti rantaan, missä hän saattoi liittyä raivoisaan taistoon imperialistivalloittajia vastaan?

Pelkästään näiden ponnistusten vuoksi, kansalaiset, teidän tulisi jo tietää, että Pjongjangissa risteilevät huhut – joiden mukaan komentaja Ga ja Sun Moon eivät olisikaan umpirakastuneita – ovat perättömiä valheita! Yhtä perättömiä kuin ulkomaalaisten joukkojen tekemät viattomien kalastus-alustemme valtaukset, yhtä perusteettomia kuin japanilaisten meitä kohtaan esittämät pöyristyttävät sieppaussyytökset. Luulevatko japanilaiset meidän unohtavan, että juuri he aikoinaan orjuuttivat miehiämme ja alistivat naisemme viihdyttäjikseen, lohtunaisikseen? Olisi perusteetonta luulla, että yksikään nainen rakastaisi miestänsä enemmän kuin Sun Moon omaansa. Eivätkö kansalaiset nähneetkin, kuinka Sun Moon ojensi uudelle aviomiehelleen Kultaisen vyön posket punoittaen kainoudesta ja rakkaudesta? Ettekö tekin silloin olleet Kim Il-sung -aukiolla todistamassa tätä omakohtaisesti?

Mihin aiotte uskoa, kansalaiset? Huhuihin ja valheisiin vai omiin silmiinne?

Mutta palatkaamme nyt tämän päivän ohjelmaan. Lopuksi esitämme uusintana Kim Il-sungin puheen, jonka hän piti huhtikuun viidentenätoista päivänä juche-vuonna seitsemänkymmentäyksi. Ja sen jälkeen on vielä vuorossa ilmoitus julkishallinnolta: hankintaministeri toveri Buc neuvoo pidentämään pienten loisteputkien elinkaarta. Mutta ensin, kansalaiset, miellyttävä yllätys. Julistamme ilolla, että Pjongjang on saanut uuden oopperalaulajan. Rakas Johtajamme on antanut hänelle lempinimen Ihana Vierailija. Ja tässä hän nyt on, laulamassa isänmaalliseksi iloksenne aarioita oopperasta *Veren meri*. Palatkaa siis tehdaspajoihinne ja vinalon-kutomoihinne, kansalaiset, ja ylittäkää tuotantokiintiönne kaksin verroin samalla kun kuuntelette Ihanaa Vierailijaa, joka laulullaan kertoo maailman suurimman kansakunnan, Korean demokraattisen kansantasavallan tarinaa!

ENSIMMÄINEN CSA

JUN DON ELÄMÄ

JUN DON ÄITI oli ollut laulaja. Siinä kaikki mitä Jun Don isä, orpokodin johtaja, hänestä kertoi. Orpokodin johtajalla oli naisen valokuva pikku huoneessaan Pitkän Huomisen orpokodissa. Kuvan nainen oli varsin ihastuttava – hän katsoi siinä suurilla silmillään sivulle päin, ja hänen huulensa olivat raollaan, kuin hän olisi juuri ollut sanomassa ääneti jotakin. Koska kauniit naiset noudettiin aina maakunnista Pjongjangiin, niin oli tapahtunut Jun Don äidillekin. Paras todiste tästä oli orpokodin johtajan käytös. Hän ryyppäsi iltaisin, ja orvot kuuluivat parakkeihinsa hänen itkevän ja vaikeroivan ja käyvän vaimeita keskusteluja valokuvan naisen kanssa. Vain Jun Do sai käydä lohduttamassa isäänsä ja irrottamassa lopulta pullon hänen käsistään.

Pitkän Huomisen orpokodin vanhimpana poikana Jun Dolla oli vastuullaan erilaisia asioita – ruoan annostelu, nukkumapaikkojen osoittaminen ja uusien nimien valitseminen pojille sadanneljäntoista Suuren Vallankumousmarttyyrin listalta. Ja kuitenkin orpokodin isäntä ei millään tahtonut osoittaa suosivansa omaa poikaansa, ainoaa Pitkän Huomisen orpokodin poikaa, joka ei ollut orpo. Kun kanihäkki oli törkyinen, juuri Jun Don piti yöpyä siellä lukkojen takana. Kun pojat laskivat yöllä alleen, juuri Jun Don oli hakattava jäätynyt virtsa irti lattiasta. Jun Do ei kerskunut muille pojille olevansa orpokodin isännän poika, vaan selitti vanhempiensa jättäneen hänet orpokotiin matkallaan 9/27-työleirille. Jos joku olisi halunnut ottaa asiasta selkoa, totuus olisi paljastunut helposti – Jun Do oli ollut talossa ennen kaikkia muita, eikä häntä ollut adoptoitu, koska hänen isänsä ei antanut kenenkään viedä ainoaa poikaansa. Ja olihan siinä järkeäkin, että kun Jun Don äiti oli viety väkipakolla Pjongjangiin, hänen isänsä oli ha-

keutunut ainoaan työpaikkaan, jossa saattoi sekä ansaita elantonsa että huolehtia pojastaan.

Varmin tae siitä, että valokuvan nainen oli Jun Don äiti, oli orpokodin isännän leppymätön tapa rangaista poikaansa. Se saattoi tarkoittaa vain, että Jun Don kasvoissa orpokodin isäntä näki valokuvan naisen kasvot ja muisti joka päivä naisen menetyksen synnyttämän ikuisen tuskan. Vain sen laatuista tuskaa tunteva isä pystyi riistämään talvella pojaltaan kengät. Vain oikea, lihaa ja verta oleva isä saattoi polttaa poikaansa savuavalla hiilihangon päällä.

Silloin tällöin tehtaalle käytiin hakemassa joukko lapsia, ja keväällä kiinalaisella korostuksella puhuvat miehet kävivät valikoimassa mieluisiaan poikia. Lisäksi kuka tahansa, joka vain toi johtajalle pullon ja ruokki pojat, sai viedä heidät päiväksi. Kesällä pojat täyttivät hiekkasäkkejä, talvella he hakkasivat metallitangoilla jäätä laitureista. Konesaleissa he lapi- oivat teollisuussorveista lennelleitä öljyisiä ja kiemuraisia metallilastuja ja saivat palkakseen kulhollisen kylmää *chap chaita*. Rautatieaseman alueesta he saivat parhaiten ruokaa, mausteista *yukejangia*. Kerran siivotessaan junan rahtivaunuja he lakaisivat suolalta näyttävää jauhetta. Alkaessaan hikoilla he muuttuivat punaisiksi – ensin kädet, sitten kasvot ja lopuksi hampaat. Junassa oli ollut lastina maalitehtaan kemikaaleja. He pysyivät punaisina viikkokausia.

Juche-vuonna kahdeksankymmentäviisi tulivat tulvat. Kolme viikkoa satoi, mutta siltikään kovaääniset eivät pukahtaneet sanaakaan pengermien ja maavallien sortumisesta tai kylien hyökymisestä toistensa päälle. Armeijalla oli kiire sen yrittäessä pelastaa Sungli 58 -tehdasta tulvalta. Pitkän Huomisen pojille jaettiin köyisiä ja pitkäkahvaisia naarauskuukuja, joilla heidän piti yrittää onkia ihmisiä Chongjinjoesta ennen kuin nämä ehtivät huuhtoutua satama-altaaseen. Vedessä kellui sakeanaan puunkappaleita, polttoainetankkeja ja ulkokäymälöiden ulostesaaveja. Seassa uiskenteli kaikenlaista, traktorinrengas ja neuvostovalmisteinen jääkaappi. Pojat kuulivat tavaravaunujen raapiutuvan pitkin joen pohjaa. Ohi kieppui miehistönkuljetusvaunun kuomu, josta piteli kiinni kirkuva perhe. Vedestä nousi nuori nainen, suu ammollaan mutta ääneti, ja silloin orpo nimeltä Bo Song tarttui häntä käsivarresta – ja kiskoutui samassa itsekin virran vietäväksi. Bo Song oli ollut orpokotiin tullessaan

heiveröinen poika, ja huomattuaan, ettei Bo Song kuullut mitään, Jun Do nimesi hänet uudelleen Un Bo Songiksi. Sen niminen oli ollut kolmaskymmenesseitsemäs vallankumousmarttyyri. Hänen tiedettiin työntäneen mutaa korviinsa, jottei kuulisi luotien vihellystä hyökätessään japanilaisia vastaan.

Silti pojat huusivat ”Bo Song, Bo Song” juostessaan pitkin rantapengertä sen jokirupeaman varrella, missä Bo Songin olisi pitänyt olla. He juoksivat Yhdentyneen Korean terästehtaan jätevesiviemäreiden ohi ja pitkin Ryongsongin jätelampien mutaisia töyräitä, mutta Bo Songia ei näkynyt enää. Pojat pysähtyivät satamaan. Tumma vesi oli täynnä ruumiita. Niitä kellui aallokossa tuhansittain, ja ne näyttivät aivan kuumalla pannulla pulpahtelevilta tahmaisilta hirssikokkareilta.

Vaikkeivät he tienneetkään, tämä oli nälänhädän alkua. Ensin katkesivat sähköt ja sitten lakkautettiin junaliikenne. Kun tehtaan höyrypiilien vihellykset lakkasivat kokonaan, Jun Do tiesi asioiden olevan huonosti. Eräänä päivänä kalastuslaivasto lähti vesille eikä tullutkaan takaisin. Talven myötä tulivat pakkaset, jotka aiheuttivat paleltumia ja tappoivat vanhuksia. Ensimmäisten kuukausien jälkeen meni vielä kauan, ennen kuin alettiin syödä puunkuorta. Kovaääniset nimittivät nälänhätää Raskaaksi Maaliskuuksi, mutta niiden lähetykset tulivat Pjongjangista. Chongjinissa Jun Do ei ollut kuullut kenenkään kutsuvan nälänhätää sillä nimellä. Se mitä heille tapahtui, ei tarvinnut nimeä – se oli kaikki, jokainen pureskeltu ja syöty kynsi, jokainen silmäluomen nosto, jokainen matka ulkovessaan, jossa he yrittivät työläästi ulostaa syömänsä, koviksi pökäleiksi muuttuneen sahanpurun. Kun kaikki toivo oli mennyt, orpokodin isäntä poltti sängyt, ja sen jälkeen pojat nukkuivat viimeisen yön hehkuvan pikku kamiinan ympärillä. Aamulla isäntä kutsui paikalle neuvostovalmisteisen Tsirin, sotilaskuorma-auton, jota sanottiin ”varikseksi”, koska sen takaosaa peitti musta kangaskuomu. Jäljellä oli enää tusinan verran poikia, jotka sopivat juuri ja juuri variksen takaosaan. Kaikkien orpojen kohtalona on päätyä lopulta armeijan huostaan. Tällä tavoin Jun Dostakin tuli neljätoistavuotiaana tunnelisotilas, joka koulutettiin taistelemaan säkkipimeässä.

Ja tunnelista upseeri So hänet löysi kahdeksan vuotta myöhemmin. Vanha mies laskeutui maan alle tavatakseen Jun Don. Hän oli viettänyt koko yön joukkionsa kanssa tunnelissa, joka ulottui kymmenen

kilometriä demilitarisoidun vyöhykkeen alla lähes Soulin esikaupunkialueelle saakka. Aina kun he poistuivat tunnelista, he kävelivät ulos takaperin, jotta heidän silmänsä tottuisivat paremmin valoon, ja siksi hän melkein törmäsi upseeri Sohon. Tämän hartiat ja suuri rintakehä kertoivat miehen varttuneen hyvinä aikoina, ennen Cholliman sotaretkiä.

”Oletko sinä Pak Jun Do?” mies kysyi.

Kun Jun Do kääntyi, upseeri Son lyhyiksi kynittyjen valkeiden hiusten takaa hohti valokehä. Hänen kasvoissaan iho oli tummempi kuin hänen päänahassaan tai leuassaan, mistä syntyi vaikutelma, että hän oli juuri ajanut partansa ja paksuna rehottavan tukkansa.

”Olen kyllä”, Jun Do sanoi.

”Nimesihän on marttyyrin nimi”, upseeri So sanoi. ”Onko tämä joku orpojen juttu?”

Jun Do nyökkäsi. ”On”, hän vastasi. ”Mutta minä en ole orpo.”

Upseeri Son silmät osuivat punaiseen taekwondo-merkkiin Jun Don rinnassa.

”Selvä”, upseeri So tokaisi ja sysäsi hänelle säkin.

Siinä olivat farkut, keltainen poolohevoskuvioinen paita ja Nike-merkkiset kengät. Nike-kengät Jun Do oli oppinut tunnistamaan jo kauan sitten, jo silloin kun orpokotiin oli tullut monta lauttalastillista korealaisia, jotka oli houkuteltu takaisin Japanista lupauksilla siitä, että puolue takaisi työpaikat ja asunnon Pjongjangissa. Orvot olivat heilutelleet tervetulokylttejä ja laulaneet puolueen lauluja, niin että japaninkorealaiset olivat laskeutuneet lautalta maihin huolimatta Chongjinin kaameasta tilasta ja väkijoukoista, jotka kaikki odottivat siirtoa *kwan-li-so*-työleireille. Se vaikutti tapahtuneen vasta eilen – hän oli nähnyt noiden täydellisten poikien palaavan kotiin uusine lenkkareineen.

Jun Do kohotti kädessään olevaa keltaista paitaa. ”Mitä minun pitää tehdä tälle?” hän kysyi.

”Se on uusi univormusi”, upseeri So vastasi. ”Eihän sinulla ole taipumusta merisairauteen?”

Ei ollut. Jun Do matkusti junalla itään, Cholhwangin satamaan. Upseeri Solla oli siellä komennossaan kalastaja-alus, jonka miehistö pelkäsi niin paljon sotilasvieraitaan, että he pitivät Kim Il-sung -rintamerkkiään rinnassaan koko matkan meren yli aina Japanin rannikolle saakka. Vesillä Jun Do näki siivekkäitä pikkukaloja ja myöhemmin aamupäivällä niin sankkaa sumua, että se veti sanattomaksi. Laivalla kovääniset eivät pauhanneet koko ajan. Jokaisella kalastajalla oli vaimonsa kuva tatuoituna rintakehäänsä. Meri oli äkkipikainen tavalla, jota Jun Do ei ollut koskaan aiemmin kokenut – hän ei oikein tiennyt, mihin suuntaan olisi pitänyt kulloinkin nojata, mutta siihen tottui äkkiä.

Köysistöä paukuttava tuuli tuntui käyvän vuoropuhelua runkoon lyövien aaltojen kanssa, ja maatessaan ruorihytissä tähtien alla yöllä Jun Dosta vaikutti, että tämä olisi paikka, jossa hän voisi vain sulkea silmänsä ja hengähtää helpotuksesta.

Upseeri So oli tuonut mukanaan heille tulkiksi Gil-nimisen miehen. Gil lueskeli laivan kannella japanilaisia romaaneja ja kuunteli kuulokeilla pientä kasettisoitinta. Vain kerran Jun Do yritti jutella Gilin kanssa, lähestyi häntä kysyäkseen, mitä mies kuunteli. Mutta ennen kuin Jun Do ehti edes avata suutaan, Gil pysäytti nauhurin ja urahti: ”Oopperaa”.

He olivat menossa hakemaan jotakuta – jotakuta rannikolta – kuljettaakseen hänet mukanaan kotiin. Siinä kaikki, mitä upseeri So heidän matkastaan paljasti.

Toisena päivänä, pimeän tultua, he näkivät etäiset kaupungin valot, mutta kapteeni ei vienyt laivaa lähemmäs.

”Tuolla on Japani”, hän sanoi. ”Minulla ei ole näiden vesien merikortteja.”

”Kerron sinulle, kun olemme tarpeeksi lähellä”, upseeri So sanoi kapteenille. Eräs kalastaja luotasi heille pohjaa ja luotsasi heidät rannan tuntumaan.

Jun Do pukeutui ja kiristi vyönsä, jotta tiukat farkut pysyisivät ylhäällä.

”Ovatko nämä viimeksi sieppaamasi miehen vaatteet?” Jun Do kysyi.

”En ole siepannut ketään vuosiin”, upseeri So sanoi.

Jun Do tunsi kasvolihastensa kiristyvän ja pelon sävähtävän lävitseen.

”Rentoudu”, upseeri So sanoi. ”Olen tehnyt tämän satoja kertoja.”

”Ihanko totta?”

”No, kaksikymmentäseitsemän kertaa.”

Upseeri So oli ottanut mukaan pienen jollan, ja kun he pääsivät lähelle rantaa, hän kehotti kalastajia laskemaan sen vesille. Lännessä aurinko laski Pohjois-Korean ylle. Ilma oli viilenemässä, tuulikin kääntyi. Jolla oli pikkuruinen, Jun Do ajatteli – tuskin riittävän suuri yhdellekään, saati sitten kolmelle ja vastaanhangoittelevalle siepatulle uhrille. Kiikarit ja termospullo käsissään upseeri So kapusi alas jollaan. Gil laskeutui hänen perässään. Kun Jun Do asettui jollaan Gilin viereen, laidan yli loiskahti tummaa vettä, ja samassa hänen kenkensä kastuivat läpimäriksi. Hän ei halunnut paljastaa, ettei osannut uida.

Gil yritti saada Jun Dota toistelevaan japaninkielisiä lauseita. Hyvää iltaa – *Konban wa*. Anteeksi, mutta olen eksynyt – *Chotto sumimasen, michi ni mayoimashita*. Voitteko auttaa minua löytämään kissani? – *Watashi no neko ga maigo ni narimashita?*

Upseeri So käänsi kokan rantaa kohti, ja vanha mies kiskaisi laiskan neuvostoliittolaisen Vpresna-perämoottorin käynnistysnarusta, vähän turhankin riuskasti. Vene kääntyi kohti pohjoista ja lähti ajamaan rantaviivan myötäisesti, mutta nousi mainingin myötä ja ohjautui sitten takaisin avoveteen aallon tasaantuessa.

Gil otti kiikarit, mutta ei kohdistanut niitä rantaviivaan vaan tutki pitkiä rakennuksia ja kaupungin keskustassa syttyviä neonvaloja.

”Sanonpahan vain”, Gil totesi, ”että tässä paikassa ei ole nähty Raskasta Marssia.”

Jun Do ja upseeri So katsoivat toisiaan.

Upseeri So antoi Gilille käskyn: ”Kerro hänelle, miten ’Kuinka voitte’ sanotaan japaniksi.”

”*Ogenki desu ka*”, Gil sanoi.

”*Ogenki desu ka*”, Jun Do toisti. ”*Ogenki desu ka.*”

”Lausu se niin kuin kysyisit ’Kuinka voitte, toveri kansalainen?’ *Ogenki desu ka*”, upseeri So neuvoi. ”Ei siis ’Kuinka voitte? Aion nyt muiluttaa teidät pois tältä perkeleen rannalta.’”

”Sanotteko sitä tosiaan muiluttamiseksi?” Jun Do ihmetteli.

”Sitä sanaa käytimme joskus aikoinaan.” Upseeri So oli hymyilevää. ”Se pitää vain lausua ystävällisesti.”

”Miksi emme lähetä Giliä?” Jun Do sanoi. ”Hänhän osaa japania.”
Upseeri So käänsi katseensa veteen. ”Tiedät miksi olemme täällä.”
”Miksi hän on täällä?” Gil kysyi.

”Koska hän osaa taistella pimeässä”, upseeri So vastasi.

Gil kääntyi taas Jun Dohon päin. ”Tarkoitatko, että teet sitä ammatiksesi?”

”Johdan sissijoukkoa”, Jun Do vastasi. ”Enimmäkseen vain juokseminen pimeässä, mutta kyllä, taistelemme myös.”

Gil tuhahti. ”Ja minä kun luulin, että minun työni oli paskahommaa.”

”Mitä sinä teit työksesi?” Jun Do kysyi.

”Ai ennen kuin kävin kielikoulun?” Gil kysyi. ”Maamiinoja.”

”Siis mitä? Miinojen purkua?”

”Olisikin ollut vain sitä”, Gil sanoi.

Päästyään parinsadan metrin päähän rannikosta he kääntyivät ajamaan Kagoshiman prefektuurin hiekkarantojen suuntaisesti. Mitä hämärämpää tuli, sitä tarkemmin Jun Do näki valon heijastuvan heitä kohti vyöryvistä aalloista.

Gil nosti kättään. ”Tuolla”, hän huomautti. ”Rannalla on joku. Nainen.”

Upseeri So löysäsi kaasua ja tarttui kiikareihin. Hän piteli niitä vaakaasti silmillään ja sääti samalla tarkkuutta, ja pensasmaiset valkeat kulmakarvat nousivat ja laskivat hänen tähystellessään. ”Ei”, hän sanoi ojentaen kiikarit takaisin Gilille. ”Katso tarkemmin, siellä on kaksi naista. He kävelevät vierekkäin.”

”Luulin että etsitte miestä”, Jun Do sanoi.

”Ei sillä ole merkitystä”, vanha mies vastasi. ”Kunhan vain kohde on yksin.”

”Mitä, sieppaammeko kenet tahansa?”

Upseeri So ei vastannut. Hetkeen ei kuulunut muuta kuin Vpresnan ääni. Sitten upseeri So totesi: ”Minun aikanani meillä oli käytössäme kokonainen osasto ja määrärahoja. Tarkoitan nyt pikavenettä ja tainnutusasetta. Me väijyimme, soluttauduimme ja kärkyimme tilaisuutta. Emme siepanneet koskaan perheellisen näköisiä emmekä ikinä lapsia. Minulla oli eläkkeelle jäädessäni puhtaat paperit. Mutta katsokaa minua nyt. Olen varmaan ainoa, joka on jäljellä. Lyön vetoa, etteivät he enää löytäneet ketään muuta, joka vielä muistaa tämän homman.”

Gil kiinnitti katseensa johonkin rannalla. Hän pyyhki kiikareiden linsejä, mutta oli jo liian pimeää nähdä mitään. Hän ojensi kiikarit Jun Dolle. ”Mitä näkyy?” hän kysyi.

Kun Jun Do nosti kiikarit, hän saattoi tuskin erottaa rannalla vesirajan tuntumassa liikkuvan mieshahmon, joka erottui vain vaaleampana utuna sameutta vasten. Sitten jokin liikahdus kiinnitti Jun Don huomion. Jokin eläin juoksi pitkin rantaa miestä kohti – koira se kai oli, mutta se oli suuri, suden kokoinen. Mies teki jotain, ja koira juoksi pois.

Jun Do kääntyi upseeri Sota kohti. ”Siellä on mies. Hänellä oli koira.”

Upseeri So nousi istumaan ja asetti kätensä perämööttörin päälle. ”Onko hän yksin?”

Jun Do nyökäsi.

”Onko koira akita?”

Jun Do ei tunnistanut koiran rotua. Paikallisen koiratarhan siivoaminen kerran viikossa oli ollut orpojen tehtävä. Koirat olivat likaisia eläimiä, jotka kävivät ihmisten kimppuun aina kun mahdollista. Ne hyökkäilivät myös häkkitolppien kimppuun ja pureksivat kulmahampaillaan puuosat säleiksi. Siinä kaikki, mitä Jun Do koirista tiesi.

”No, kunhan häntäänsä heiluttaa”, upseeri So sanoi. ”Muusta ei tarvitse huolehtia.”

”Japanilaiset kouluttavat koiransa tekemään pikku temppeja”, Gil totesi. ”Sano koiralle: Kiltti koira, istu. *Yoshi, yoshi. Osuwari kawaii desu ne.*”

”Lopeta nyt jo se japanin sönnkkääminen”, Jun Do vastasi.

Jun Do halusi kysyä, oliko heillä jokin suunnitelmakin, mutta upseeri So vain käänsi venettä kohti rantaa. Kotona Panmunjomissa Jun Do oli tunnelijoukkionsa johtaja, joten hänellä oli oikeus viikoittaiseen viina-annokseen ja yhteen naiseen. Kolmen päivän kuluttua hän osallistuisi Korean kansanarmeijan taekwondo-turnauksen neljännesvälieriin.

Jun Don ryhmä tarkisti jokaisen demilitarisoidun vyöhykkeen alla kulkevan tunnelin kerran kuussa. He työskentelivät ilman valoja, mikä tarkoitti kilometrien pituista hölköttelyä täydellisessä pimeydessä. Vasta tunnelin päähän päästyään he käyttivät punaisia valaisimia, joiden avulla he etsivät mahdollisia laukaisimia ja ansalankoja. Heidän piti joka hetki olla valmiina kohtaamaan eteläkorealaisia, ja lukuun ottamatta sadekautta, jolloin tunnelit olivat liian mutaisia käytettäväksi, he harjoittelivat joka

päivä säkkipimeässä käsikopelolla. Eteläkorealaisilla sotilailla oli huhujen mukaan käytössään infrapunalasit ja amerikkalaisilla pimeänäkölaitteet. Jun Don ryhmän pojilla oli apunaan vain pimeys.

Kun aallokko kävi rajuksi ja Jun Do alkoi tuntea pakokauhua, hän kääntyi Gilin puoleen. ”Mikä työ on muka maamiinujen purkamista pahempaa?”

”Niiden kartoittaminen”, Gil vastasi.

”Siis miinaharavallako?”

”Metallinpaljastimet eivät toimi”, Gil tokaisi. ”Amerikkalaiset käyttävät nykyään muovimiinoja. Teimme karttoja niiden todennäköisistä kätköpaikoista psykologian ja maastontuntemuksen avulla. Sellaisessa kohdassa, jossa polku ohjaa askelia tai on kierrettävä puunjuuria, on luultavasti miina, ja me merkitsemme sen. Vietimme kaikki yöt miinakentällä vaarantaen henkemme joka askeleella. Ja minkä takia? Kun aamu valkeni, miinat olivat edelleen siellä, samaten vihollinen.”

Jun Do tiesi hyvin, kenelle annettiin kurjimmat työt – tunnelitiedustelu, kahdentoista miehen sukellusveneet, miinat, biokemialliset aseet – ja äkkiä hän alkoi suhtautua Giliin aivan toisella tavalla. ”Olet siis orpo”, hän totesi.

Gil näytti järkyttyneeltä. ”En toki. Oletko itse?”

”En”, Jun Do vastasi. ”Enhän minä.”

Jun Don oma yksikkö oli muodostettu orvoista. Tosin Jun Don kohdalla oli tehty virhe. Kansanarmeijassa hänen kortissaan oli lukenut osoitteena Pitkän Huomisen orpokoti, ja se oli koitunut hänen kohtalokseen. Se oli epäkohta, jota kukaan Pohjois-Koreassa ei ilmeisesti pystynyt korjaamaan, ja nyt hänen kohtalonsa oli tämä. Hän oli viettänyt elämänsä orpojen kanssa, joten hän ymmärsi heidän erityislaatuisen ahdinkonsa eikä vihannut heitä, kuten useimmat. Hän ei vain ollut yksi heistä.

”Sinäkö siis olet nykyään tulkki?” Jun Do kysyi Gililtä.

”Kun työskentelee tarpeeksi kauan miinakentillä, saa palkinnon”, Gil sanoi. ”Pääsee johonkin tosi kivaan paikkaan, kuten kielikouluun.”

Upseeri So naurahti katkerasti.

Murtuvien aaltojen vaahtopäät kuohahtelivat nyt veneeseen.

”Paska juttu tässä on”, Gil jatkoi, ”että mietin nykyään kadulla kävellessäni itsekseni: *Tuohon virittäisin maamiinan*. Tai saatan huomata, etten

astu enää jalallani tiettyihin kohtiin, kuten kynnyksille tai pisoaarien eteen. En uskalla käydä edes puistoissa.”

”Puistoissa?” Jun Do kysyi. Hän ei ollut koskaan nähnyt puistoa.

”Riittää”, upseeri So keskeytti. ”On aika hankkia siihen kielikouluun uusi japanin opettaja.” Hän lisäsi taas kierroksia, jolloin veden kohina kävi äänekkäämmäksi. Jolla kääntyi aallokossa poikittain.

He näkivät rannalla seisovan mieshahmon katselevan heitä, mutta olivat nyt avuttomia, vain kahdenkymmenen metrin päässä rantaviivasta. Kun Jun Do tunsi veneen alkavan kaatua, hän loikkasi pois vakauttaakseen sen. Vaikka vettä oli vain vyötäröön asti, hän painui aaltojen alle. Vesimassa työnsi häntä pitkin hiekkapohjaa, ennen kuin hän pääsi taas yskien pintaan.

Rannalla oleileva mies ei sanonut mitään. Oli lähes pimeää, kun Jun Do rämpi rannalle.

Jun Do veti syvään henkeä ja pyyhki sitten vettä hiuksistaan.

”*Konban wa*”, hän sanoi muukalaiselle. ”*Odenki kesu da*.”

”*Ogenki desu ka*”, Gil huusi veneestä.

”*Desu ka*”, Jun Do toisti.

Koira juoksi kohti keltainen pallo suussaan.

Hetkeen mies ei liikkunut. Sitten hän otti askeleen taaksepäin.

”Ota hänet kiinni”, upseeri So huusi.

Mies singahti juoksuun, ja Jun Do lähti hänen peräänsä määrissä farkuissa, kengät märän hiekan peitossa. Koira oli suuri ja valkoinen ja poukkoili sinne tänne innoissaan. Japanilaismies juoksi suoraan rantaa pitkin lähes näkymättömänä, vain koiran saattoi erottaa juoksentelemassa hänen ympärillään. Jun Do juoksi minkä jaksoi. Hän keskittyi vain jalkoihinsa, jotka takoivat hiekkaa sydämen jyskeen tahdissa. Sitten hän sulki silmänsä. Tunneleissa Jun Dolle oli kehittynyt kyky aistia ihmiset näkemättä heitä. Jos he olivat siellä jossakin, hän saattoi tuntea sen, ja jos hän suinkin pääsi heidän lähetyvilleen, hän pystyi ottamaan heidät kiinni. Hänen isänsä, orpokodin isäntä, oli aina uskotellut Jun Don äidin kuolleen, mutta se ei ollut totta, äiti oli elossa ja aivan kunnossa, vain jos-sakin ulottumattomissa. Ja vaikka Jun Do ei ollut koskaan kuullut mitä orpokodin isännälle oli tapahtunut, hänestä tuntui, ettei hänen isänsä ollut enää tässä maailmassa. Taistelevinen pimeydessä ei ollut sen kum-